

Vjenčić - Венчик

Savez Rusina Republike Hrvatske
Союз Русиных Републики Горватскей

BROJ
ЧИСЛО

84

1/2018

ISSN 1331-2189

Традиційни Дзецински бал у Петровцох

И того року культурно-забавну манифестацию дзецох Дзецински бал організували Рада рускей националней меншини Општини Богдановци и КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох.

Традиційни Дзецински бал отримани 04. фебруара того року у Петровцох, у дружтвеним доме Соколана, а госцох и будуцих танечнікох и їх родичох розвешельовал тамбурови оркестер КУД-а „Яким Гарди“ зоз Петровцох змоцнени зоз членами Вуковарского КУД „Осиф Костелник“ и зоз Руского Керестура.

У програми наступела дзецинска секция Дружтва „Петровски ноти“, под руководством Анї Грищук Гайдук и одшпивала даскельо писні, а за чий наступ ушлїдзел щери и длугоки аплауз, а танечна секция одтанцовала Венчик руских народних танцох.

Програми ше придлужели и школяре ОШ

Антуна Бауера, ПШ Петровци, котри зоз свою учительку Наталию Гнаткову тиж так одшпивали даскельо нашо шпиванки. За понад 100 дзеци хтори ше нашли на Дзецинским балу були порихтани лакотки и соки, але як и скорейших рокох, найвекшу повагу прицаговала томбола, хтора того року мала преїг 200 добитки. Вицаговане томболи, тиж так уж традиційно, медзи дзеци котри не мали щесца достац виволало жалосц, та аж и слизи пре недостатку томболу.

Звонко Костелник, проф.

BROJ / ЧИСЛО

84

GODINA / ПОК

2018.

“VJENČIĆ”

Izdavač: Savez Rusina RH

<http://www.savezrusina.hr>

vjencic1@gmail.com

Facebook: Savez Rusina RH Vukovar

Za nakladnika: Dubravka Rašljanin

Uredništvo: Vukovar,

Vijeća Europe 93

Tel. / faks: 032 428–342

IBAN HR1623400091110057465

Tisak: Proventus Natura d.o.o. Cerna

Naklada: 400 primjeraka

“ВЕНЧИК”

Издава: Союз Русинок РГ

<http://www.savezrusina.hr>

vjencic1@gmail.com

Фейсбук: Savez Rusina RH Vukovar

За издавача: Дубравка Рашлянин

Редакција: Вуковар, Ради Европи 93

Тел. / факс. 032 428–342

ИБАН HR1623400091110057465

Друкуе: Провентус Натура д.о.о. Церна

Тираж: 400 прикладніки

Tiskano – Друковане

3 / 2018

Cijena
Цена

5

Kuna
Куни

Rukopisi se ne vraćaju.
Рукописи ше не врацаю.

SADRŽAJ - ЗМИСТ

Традиційни Дзецински бал у Петровцох . . .	2
Любица Гаргај	4
Писателе вам написали	6
Фестивал јазика	9
Маскенбал у Миклошевцох	10
Медзинародни дзень мацеринског јазика	11
6. Школски вечар рускеј поезиї у Старих Јанковцох	11
3. Школски вечар рускеј поезиї у Вуковаре	12
18. Школски вечар рускеј поезиї у Петровцох	13
Медзинародни дзень мацеринског јазика у ОШ Чаковци и ПШ Миклошевци. . .	16
Радосц Пасхи.	18
Чудесни швет	19
Тримач вареног вайца.	20
Школяре написали.	22
Забавни боки	25
Подобово работи.	29

Насловни бок: Агнетка Балатинац – Вельконоцни мотив

Остатні бок: Агнетка Балатинац – Краса писанкох

Uredništvo: Vera Pavlović (glavna i odgovorna urednica), Ahnetka Balatinaц, Ljubica Harhaj, Manuela Dudaš, Lesya Mudri i Vladimir Provčič

Savjet uredništva: dr.sc. Oksana Timko Đitko (predsjednica), Marijana Džudžar, vl. Vladimir Sedlak

Lektori: Marija Vulić (rusinski jezik), Andreja Magoč (hrvatski jezik)

Tiskanje potpomaže Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske.
Naklada: 400 primjeraka

Редакција: Вера Павлович (главна и одвичательна редакторка), Агнетка Балатинац, Мануела Дудаш, Любица Гаргај, Владимир Провчи, Леся Мудри

Совет редакції д.ф.н. Оксана Тимко Дітко (председатель), Маріяна Джуджар, о. Владимир Седлак
Лекторе: Марія Вулич (руски јазик), Андреја Магоч (гортватски јазик)
Друковане помага Совет за национални меншини Републики Горватскеј.
Тираж: 400 прикладніки

ЛЮБИЦА ГАРГАЙ

Любица Гаргай народжена 17. августу 1969. року у Петровцох. Основну школу започала у Петровцох, а закончила у Вуковаре, дзе тиж так закончила и штредню тарговецку школу. Як штредньошколка почала писац новински статі о младих за младежски часопис „Мак“. Зоз тим ше заніма и нешка, активна є сотрудніца „Новей думки“, „Венчику“ и „Думкох з Дунаю“, як и член редакції тих наших виданьох. Єден рок робела и на Интернет радию Срим. Писні почала писац у основней школи, а предлужує их писац и по нешка. Писні ей обявйовани у младежским часопису „Мак“, „Руским слове“, „Новей думки“, „Думкох з Дунаю“ и „Венчику“. Союз Русинох Републики Горватскей 2008. року видал ей самос-

тойну збирку поезії под назву „Рускей писні“. Того року вишла зоз друку ей друга самостойна кніжка поезії за дзеци «Чаривна лабдошка» у виданю Союзу русонох РГ. Окрем писньох за дзеци и одроснутих пише и приповедки за дзеци.

Порихтала Вера Павлович

ВИВИРКА

Хто ма таки красни хвост як вивирка?
Хто як вона по цали дні активна?

Чи є шива чи червена
уж яка є,
за лісковец километри
пробегне,
а жалудзи вона часто
вибера,
предвечаром кед ше рихта
вечера.

Там у гніздзе наскривала
койчого,
не боі ше вона, вера,
нічого,
ані жими хтора придзе
у сили,
кед у леше запанує
шніг били.

СЛОН

Кед го главка заболела
ришел вон пойсц до дохтора,
а тот дохтор роби вноци
бо го през дзень боля очи.

Муши найсц того дохтора
гваря же ше вола сова,
злекол ше же ше пошпоци
по тей чарней, чарней ноци.

Але боль не попушчала
вше баржей болела глава,
помог му хробак швицаци
ошвицел драгу летаца.

Шмело станул пред дохтора
познатим под меном сова.
Главка швидко вилічена,
а боль цалком знічожена.

КУКУ-РИКУ... КУКУ-РИКУ...

Куку-рику... Куку-рику...
шпивам рано по дворику.

Куку-рику... Куку-рику...
я ту горе на плоцику.

Куку-рику... Куку-рику...
часто сом и на мосцику.

Куку-рику... Куку-рику...
волам кури на травичку.

Куку-рику... Куку-рику...
волам их и на водичку.

Куку-рику... Куку-рику...
гербно ходзим по дворику.

БИЛА ЃОВЛЯ

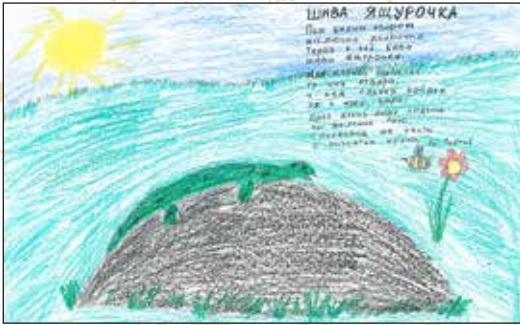
На нашим комине
била ѓовля бива,
ма и фамелио
часто ше озива.

Озиваю ше там
и ей мали дзеци,
поготов кед вона
зоз гнізда одлеци.

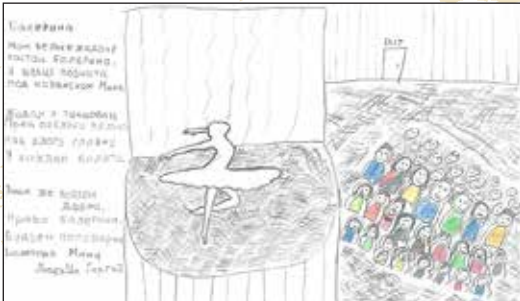
Одлеци лем кратко,
до першого рити,
єдзене им ноши,
жабу або мишу.

А кед вечар придзе
вона их закрива,
своіма кридлами
та их так зогрива.

УНИКАТНЕ ЗМАГАНЄ

Адрей Пап, 3. класа, Миклошевци

Ксения Пап 6. класа, Миклошевци

Даниел Бабинчак, 3. класа, Миклошевци

Миа Бучко, 4. класа, Миклошевци

Патрел мали шлімак Яким на телевизії, спортски митинг у беганю там у Танзанії.

Спачело ще Якимови тото їх беганє, та надумал и вон исто направиц змаганє.

Поволал вон товаришо, Петра и Михала, та змаганє обдумали ніяка не шала.

Як шлімаки швидко бежа знімали их велі, преславени були вони на планети жеми.

А тераз су у пензії та одпочиваю о змаганю унікатним себе прегваряю.

ПРАШАТКО И РОДИЧИ

Кед прашатко мале пошло до сушеда, такой упознало билого медведза.

Зоз нїм ше бавело та и франтовало, а медведз го ношел и на плєцох мало.

А кед пришло дому було барз щєшлїве, так ше не бавело од кеди є живе.

Родичи думали же то воно шніло и не сцели вериц же то справди було.

Владимир Дудаш

Ярні фарби

На пажици крича дзеци,
у лєшику птица лєци,
на доліни качка пліва,
красни квети яр вишива.

Шицки фарби позбєрала,
до квецикох поскладала.
Од роботи барз вистала,
та мальовац дзецом дала.

Зоз фарбами дзеци фарбя,
красни слики вони правя.
Слунечко ше на нїх шмеє,
кажди дзєнь их баржей грєє.

ПРЕБУДЗЦЕ ШЕ ДЗЕЦИ

Чи ви знаєцє, дзеци мили,
же нападал шніщок били?

Ша вон падал док ви спали,
бо вам очи барз вистали.

Прєбудзєцє ше дзеци мали,
рано швитло, досц сє спали.

Витор ноши пахульочки,
ношцє на брєг ви саночки.

Санкайцє ше гєт до цмоти,
ша прєз жиму нєт роботи.

Любица Гаргай

ГОДЗИНА

У обисцу нашим
годзину ми мамє,
кєд годзина полна
вона нам заграє.

Вона так заграє
баш каждую годзину
вше другу шпиванку,
руску и народну.

Кєд ставам до школи
“Док сом ше ховала”,
кєд ше идзєм бавиц
“Фуяра, фуяра”.

Цо то за годзина,
питаю ше людзє,
музикална цалком
и така вше будзє.

Нє збунює вона
нашо дзеци мали,
хтори ше питаю
цо то три фєрталї.

На полни годзини
вона вше заграє,
дзеци вєцка знаю
кєльо годзин в цалє.

Любица Гаргай

Ана Гаргай

Мотиль и ящурка

Єден красни червено-жовти мотиль з белавима колечками преказовал ше доокола зоз свою красу. Лецел вон так полни пиhi понад и помедзи квеца и койяких дробних и не барз красних мушкох и бубох, а вони ше зоз зависцу припатрали на нього и його криделка.

Под час леценя геваль-тамаль мотиль збачел єдну шиву и небарз красну ящурку котра лежала на каменю и огривала ше на летним слунку, та злецел на квиток дзивей клобучки, недалеко од ящурки. Ящурка не збачела мотиля, або ше лем правела же го не збачела, та и надалей спкойно дримала на каменю. Понеже ше и ящурки сцел похвалїц зоз свою красу, мотиль ше озвал гу ней.

– Яка ти цала шива, як жем, и вообще ши некрасна! А опать мнє и мою красу! – гварел мотиль.

Ящурка на тоти увредлїви слова лем на хвильку отворела єдно око же би видзела хто их вигварел, а потим предлужела зоз дриманьом. У тим чаше ше при мотильови створела якашик дзивочка зоз мрежочку за лапанє мотильох и раз-два красни мотиль бул живи влапени!

– Мамо, оец, влапела сом красного мотиля! Преджобнєм го зоз гомбошку та го одложим до моєй колекції мотильох! – гварела.

На тоти слова ящурка ше лем ошмихла, а потим ше за кажди случай зацагла до гуцави.

ПОУКА:

Зоз красу лем до часу.

Качка Рапотачка и жабка Крапка

Стали качки коло млачки и рапотали шицки у исти час. Єден красни качуриско цо мал карк як пориско и канджурку на верх хвоста

нагнївано злярмал. „Будзце уж чит, похибим у розуме од вашого надзераня!“

Уцихли качки лем на хвильку, а вец ше озвала стара качка.

„Сцела бим дацо повесц“, але качур єй не дал слово: „За нешка досц рапотаня, зберайце своєю пирка бо идземе дому!“

– Праве сом подумала же бим могла дацо лїгнуц – жубронєла качка качурови коло уха.

– Можебуц биш сцела марципани з отрубами? Нашалєл ше качур.

– Та яке, досц ше я налїгала отруби зоз шекану младу покриву кед сом була каче. Тераз бим могла покоштовац дацо лепше, на приклад пшу рибу, рибку або жабку.

При пнячку кучала жабка и прислуховала цо тота рапота. Скочела як опарена зоз горуцу воду ровно до густей покриви кед чула же тота спомина жабку.

Качка ю обачела аж кед жабка скочела, а гледац ю по покриви ше єй не сцело.

– Ти виновати же ми жабка сцекла! – лярмала стара качка на качура.

– Єй, моя даремнїцо, кед би пес, з пребаченьом, не кучал, лапел би заяца.

ПОУКА:

Здогадла ше баба по Крачуне зберац класки.

Кеди уж придзе яр

Ми, Ярашанци барз любели жиму, але зме ше ю швидко налюбели. Жимски одпочивок бул дугоки. Часу за бавене було кельо зме сцели. Теди кажде з нас направел даяку глупоццо зме волали „жимске кресцене“. Янко ше подвалел на доліни на хторей зме ше корчоляли, Дюра цицал цомлі и понукал дзивчатом, гуторяци же то жимски сладояд, а Геню ше розбегнул кельо мал сили и сцел указац як може прескочиц яр, та кед плюснул до мутней води, шицки заслупли. Тоти нашо фіглі мали свою цену, та нешка чуеш же еден ма запалене мандульох, други лічи грипу з печацима инекциями, треци рига з гордова... Значи, два тижні нет бавеня на драже. Ту ци жимски красоти и радосци!

Родичох ані не споминац. Шицки еданаки: „Ознова ши ше змачкал! Сцеш зме похориц? Уходзце нука! Кому ми топиме?“

И так кажди дзень. Ледво зме чекали яр. Кельо раз ше ище маме виспац док вона не сцигне? Теди зме годни чмигнуц на Яраш, до нашого лешика, на доліну...

Озда не було дня кед зме ше не радзели з Генюм цо будземе робиц наяр. Вчера, кед зме написовали домашні задачи, пошедали зме коло руского пеца и у полуцмоти, бо ше електрику не палело док ше цалком не змнеркло, ковали зме прекрасни плани.

А вонка завива витор. Набива з древенима капурами и раз ту чуеш як цошка спадло, раз там нарабя пощипане проще, а ми задумуеме же ше то яр бори процив жими. Сце ю одогнац гет далеко, на сиверни пол, одкаль и пришла, але ше жима не придава так легко. Одупера ше. Хавацела з обидвома гарсцами крегку яр и почало пасоване. Раз яр на сподку, раз жима на сподку... Котуляю ше по уліци, по польох, а ані една не сце попуциц.

– Цик! – у хижи ше запалело шветло. Вошла мац.

– Хлапци, умивайце руки, та вечерац!

У тей ше хвильки наш сон розписнул. Не видзели зме хто побиднік, але ані не важне. Наютре предлужиме шніц сон о яри и помогнеме ей же би побила жиму и запановала по нашим смаку.

Ярня любов

Рано, кед зме ишли до школи, уж нас огривало слунко, але ище лем літне и ганьблїве. Раз ше указовало, раз ше скривало за чежки жимски хмари хтори ше помали одберали од нас. Знали зме же яр надвладала жиму и були зме щешліви же хвиля вше красша. На веліх местох уж почала викуковац желена трава, а у ней квитли дробни били квецики. Жовти гушата ше круцели коло гуски и учели ше джубац желени лісточка. Шицко ше побудзело зоз жимского сна.

Ми, дзеци, дихали з полнима плюцами. Видзело ше нам же бизме могли аж и лециц. Родичи нам дома понаказовали же бизме не видумали на вельким одпочивку позоблекац капути бо слунко ище „зубате“. Могло би нас поспреведац и уцагнуц до даякей натхи або грипи. Хто чул, чул, але накадзи зме повибеговали на вельки одпочивок шицко зме забули.

Ураааа! Не важне хто з ким, хто процив кого бави. Главне було голем раз копнуц до лабди. Велі з нас у тей ярней гужви и попадали, виваляли ше як прашата у баркох, повиквачовали трикови и попречуховали панталони на коленах. Але, ніч то. Лем кед почало фодболоване!

А дзивчата ше вше сцели указац мудрейши од нас. Припатрали ше з боку и шептали себе, шмеяли ше, указовали з пальцом раз на єдного, раз на другого. Ми, хлапци, уж мали своєю симпатіи, та зме ше трудзели правиц цо векши фіглі и дурноти лем же би нас тоти симпатіи замерковали. Кед ше нам попатрунки стретли, ходзели зме як зачаровани, як опити з ярню любову. Не слухали зме цо учитель приповеда, ані цо маме за домашню задачу. Ровно нам пред очми були нашмеяни твари шумних дзивчатох.

Так ше на нас почали ліпиц и перши єдинки. Ту ше оцове указали як одлични лікаре за нашо ярні „хороти“. У даєдним обисцу и ремень мал роботи, та ше симпатіи швидко розкихали.

Почали зме зогривац карсцелі и виправяц слаби оцени. Озда зоз петицами легчайше мож зачувац ошмих дзивчатох хтори нам не дали мира.

Фестивал языка

Медзинародни дзень мацеринского языка Городска библиотека у Осиэку (GISKO) означала з манифестацию „Фестивал языка“ у чийх рамикох 24. фебруара 2018. року организована активносц „Красне читане наглас на мацеринским языку“ за школярох нїзших класох основних школах.

На поволанку КУД-а Руснацох Осиэк, котре було поволане, порихтали ше и наступели младши члени Дружтва „Руснак“. Того дня красне читане могло ше чуц на немецким, албанским, русийским, руским, горватским и мадярским языку. За красне читане наглас на руским языку порихтали ше Ана и Ален Еделински, школяре 3. класи з Петровцох котри пречитали по єдну руску писню.

На концу шицки учашніки ведно одшпивали познату дзецинску шпиванку „Хто щешліви“.

маг. едуц. пхилол. цроат. Илона Грецешин

Ана и Ален Еделински наступаю

Фестивал языкох

Шицки учашніки

МАСКЕНБАЛ У МИКЛОШЕВЦОХ

Каждаго року Дружтво Нашо дзеци Миклошевци за наймладших організує маскенбал як нагоду повешеліц ше, потанцовац, дружиц ше и побавиц остатніх дньох пред Вельким постом. И того року, введзело, 4. фебруара, у Старей тарговини у Миклошевцох позберало ше красне число маскираних дзецох, а з німа пришли не лем родичи, але и баби и дідове.

Же би швето було веселе и интересантне, мацери дзень пред тим пригодно украсели салу зоз балонами и пантліками, а на сам дзень маскенбалу остарали ше за бухти и колачи. Водителька играоници, учителька Леся Мудри, за дзеци порихтала рижни весели бависка и конкурси. Були ту и традицийни танци коло карсцельох, з балонами, индиянски танец, бегане у мехох. Ніхто ше ані кус не нагнівал кед ше замурцавел док з носом гледал бомбону у громадки муки, чи едол кремпиту без рукох. „На весе-

Без видлічки кремпита смачнейша

И родичи ше бавели

Мусави, але задовольни

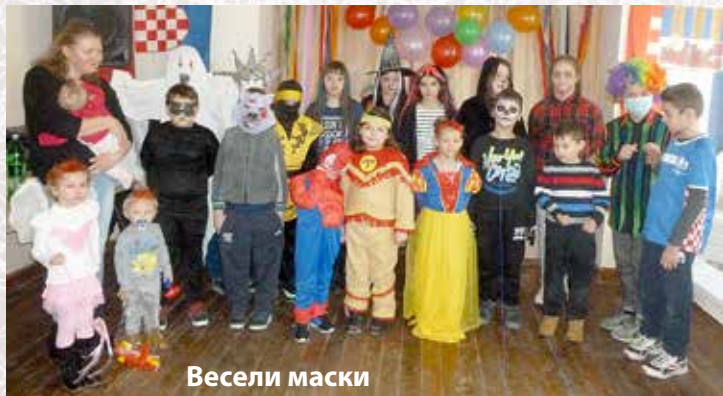

Надпатраци одбор зоз општини

лим маскенбалу шицки муша буц весели” – зложили ше дзеци. Їм на дзеку, родичи их потримали и тиж затанцовали, а дзепоедни ше дакус одшмелели и одбавели бависко з балонами. Медзи німа ше нашол и еден „млади” дідо, доказуюци же роки не пре-

пречене за бавене. У добрим розположеню прелецели два години. Як и каждого року, задовольни дзеци одлучели же то бул найлепши маскенбал по тераз, и пошли дому з нову идею як ше замаскирац нарок.

Леся Мудри

Весели маски

Медзинародни дзень мацерынскага языка

Стараянкова, петровска і ёй мацінай ОШ Антуна Бауера у Вуковарэ, тогорочна заедніца прыкмета тота же ше у шіцкіх трох школах вучуе рускі язык і култура по моделу Ц, а з нагоди

Медзинароднага дня мацерынскага языка порыхтаны школскі вечарі рускай поезіі і културнага скарбу Руснацох, котры того року былі отрыманы ад 20. по 23. фебруар.

6. Школскі вечар рускай поезіі у Старых Янковцох

Вовторок, 20. фебруара 2018. року, у Општинскай сали у Старых Янковцох отрыманы 6. Школскі вечар рускай поезіі. На нім учасцвалі 30 школяре ад 1. по 8. класу ОШ Стари Янковци, хтори ходза на годзіны рускага языка і културы. По першыраз го прирыхталі з учительку Мануелу Дудаш.

На тогорочнім вечару школяре прадставілі музічну і літаратурну творчосц Петровчаня Янка Чордаша котраго у Старых Янковцох старшы генерэціі паметаю як гудака бо ім велім грал на свадзбі. През прирыхтоване школяре наučели же бачі Янко, як го людзе у валале познаю, з руску културу жіе цілі жывот, а рускі абічяі былі му кождодньовосц. Гармоніку почал грац на 8 роки і вона му постава вірні сопутнік през цілі його жывот.

Як поету школяре го прадставілі з піснями „Унуково бабкі“, „Чукун дідо“, „Кед мой дідо бул млади“, „Граіце гудаци“ і „Свойо сом найволел, цудзе почитовал“, як композітора на власні стыхі, през пісню „Попатрыце на мне“, а як зазберовача културнага скарбу Руснацох през пісню „Полецелі коні врані“. Свой музічны талант на гітары і тамбурыкі указалі і школяре Міа Будым і Даніел Будымір, хтори одграілі народну шпіванку „Зламала ше кормань-деска“.

За тоту нагоду, як то уж постала традіцыя, шіцкі дзівчата наступелі у рускіх сукных з баршоньом на главі. Рускі сукні ім дзечне пожічело Дружтво „Руснак“ і мацеры школярох з Петровцох, а до баршоньох іх зачесала і порыхтала учителька Наталія Гнатко. Тому ше окреме школяркі вше баржей радую.

Музічны таланты Міа Будым і Даніел Будымір

Конфернса

Унуково бабки

Окрем гордых родичох школярох, та дідох и бабох, програму звелічали председатель Дружтва „Руснак“ Мийо Шайтош, учителька руского языка и култури у Петровцох Наталия Гнатко, бувша їх учителька Илона Грецешини, як и велі Руснаци з места. Матрици писньох порихтал професор музичного Даниел Служек.

Шицки учашніки зоз гощом

Програму водзели Юлия Любица Королев и Дарла Пеїч.

Наздаваме ше же ше число школярох на настави руского языка и култури и надалей будзе звекшовац, а руске слово и писня буду ше и надалей пестовац медзи наймладшима и младима у Старих Янковцох.

маг. едуц. пхилол. цроат. Илона Грецешин

3. Школски вечар рускей поезиї у Вуковаре

После 24 роки у ОШ Антуна Бауера Вуковар ознова започала настава руского языка и култури за школярох хтори жию у Вуковаре, цо барз значне за Руснацох у Горватскей. Попри упартих родичох, порушоваче були Дружтво „Руснак“ и Рада рускей националней меншини городу

Вуковару.

Пияток, 23. фебруара 2018. року з нагоди Медзинародного дня мацеринского языка у ОШ Антуна Бауера Вуковар отримани 3. Школски литературни вечар Руснацох. Окремни гощ була Еугения Врабец, руска поетеса, Петровчанка по народзеню, котра як библиотекарка по

Писня Зламала ше кормань-деска у провадзеню Антония Недича на гитари

Школяре и учителька Мануела Дудаш

Поетеса Еугения Вребец пречитала свойо нови писні

конец свойого роботного вику робела у тей школи.

З ей першей двоязичней збирки поезиї „Писні загойсаного шерца“, виданей концом 2013. року, школяре повиберали стихи хтори ше им попачели и одвичательно ше порихтали за тот наступ. Читане поезиї було преткане зоз шпиваньом руских народных шпиванкох.

Ношителє вечара були школяре од 1. по 8. класу хтори ходза на наставу руского языка и култури зоз свою учительку Ма-

нуелу Дудаш. Конферансу водзели Даяна Стефанков и Алекса Сабадош. Того вечара дзивчата мали баршонь ма глави, як то и швечи рускей дзивки и були облечени до руских сукных, хтори им за тоту нагоду дзечне пожичели мацери петровских школяркох и Дружтво „Руснак“.

Програму звелічали директор школи Йоза Михалєв, заменік председателя Ради рускей националней меншини городу Вуковару и поета Звонимир Барна, председатель Дружтва „Руснак“ Мийо Шайтош, председатель КУД-а „Осиф Костелник“ Владо Русин, руска поетеса Любица Гаргай, учителька руского языка ПШ Петровци Наталия Гнатко, класни и предметни учителє, як и горди родителє школярох та дідове, баби и велі Руснаци з Вуковару.

Значне напомним же векшина тих школярох руски язык и културу виучує лем треци рок и по нешка не одступели. Вредни су и одвичательни школяре, та и резултати обачліви. Тогорочни школски литературни вечар Руснацох у Вуковаре ище єден крочай вецей гу очуваню нашого руского языка и култури.

маг. едуц. пхилол. цроат. Илона Грецешин

18. Школски вечар рускей поезиї у Петровцох

Стреду, 21. фебруара 2018. року, у ПШ Петровци отримани традицийни 18. Школски литературно-музични вечар Руснацох котри по дванасти раз порихтани з нагоди Медзинародного дня мацеринского языка. Вечар бул пошвещени музичней и литературней творчосци Петровчаня Янка Чордаша, а з числом 18 означена полнолітносц витирвалей и успишной литературно-музичней роботи настави руского языка и култури у

петровскей школи.

Як дарунок полнолітносци програма започала з точку „Пейц гвиздочки“, през котру наглашене же ше народна присловка **„Вецей язики знаш, вецей вредзиш“** у целосци одноши и на петровску школу. Понеже ше у петровскей школи виучую пейц язики, познату писню „*Blistaj, blistaj zvijezdo mala*“ петровски школяре одшпивали по горватски, руски, украински, немецки и английски. Точка облапела

роботу 10 петровських учителюх. То учительки класней настави Мирела Кршич, Яминка Будински, Андрея Иван Кризманич и Татьяна Деспотович, вец професорка українского Тетяна Кочнева Рамач, професорка англійского Катарина Анделкович, професорка нємецкого Наташа Агатиц, учительки руского Мануела Дудаш и Наталия Гнатко, та професор музичного Даниел Служек, котри точку облекол до музичних шматов.

Потим школяре 3. класи виведли драмску сличку „Стара слика“, школярка 6. класи Катрин Гарди на брачу одграла народну писню „По варошу дражичка“, а школяре нїзших класох одшпивали „Маме Мижа ми у школи“.

Окремни гosc тогорочного вечара бул петровски гудак, Янко Чордаш, котри представени як зазберовач руских народних писньох, композитор и руски поета. Янка Чордаша познаю скоро шицки

Петровчане, але младши генерациї и петровски школяре не знаю же споза нього велька културна робота. Бачи Янко, як го Петровчане волаю, позазберовал, записал и компоновал велї писнї. Вельки опус його зазберовацкей та музичней и литературней творчосци друквани му у двох книжкох „Руски шпиванки“ 2008. року и „Крачунски и руски шпиванки“ 2011. року.

Як поета представени є з писнями „Петровци“, „Унуково бабки“, „Чукундїдо“, „Кед мой дїдо бул млади“ и „Свойо сом нїволел, цудзе почитовал“. Як композитора на власни стихи школяре го представели з писнями „Попатрице на мнє“ и „Заграйце гудаци“, а як зазберовача руских народних писньох з писнями „Гей, минару“ и „Полецели конї врани“.

Як то и швени за тоту нагоду, шицки школярки були пооблекани до руских сукньох и зачесани до баршоню. Програму

**Шицки
учашнїки
Вечара зоз
госцом и
организаторами**

Пейц гвиздочки у петровскеј школи

водзели школяре 7. и 8. класи Лорена Медеши, Нера Салак, Михаел Барчак и Дария Рац.

Програму звелічали директор школи Йоза Михалев, заменік владического викара за Славонию и Срим о. Владимир Седлак, заменік началніка Општини Богдановци Ярослав Медеши, председател рускеј националней меншини Општини Богдановци Владимир Дудаш, председател валалу Томислав Рац, водителька петровскеј школи Яминка Будински, бувша водителька Мелана Дюдяр, библиотекар Златко Старц, председател Дружтва „Руснак“ Мийо Шайтош, руски поета Звони-

мир Барна, класни и предметни учителие подручнеј и матичнеј школи, родичи школярох, як и велі Руснаци и почитователе рускеј поезиі и култури.

Програму зоз своїма учительками Наталию Гнатко и Мануелу Дудаш порихтали 33 школяре од 1. по 8. класу хтори ходза на годзини руского язика и култури. Матрици писньох порихтал Даниел Служек, професор музичнеј култури нашеј школи. По програми дружене предлужене з коштованьом колацох и других лакоткох, медзи котрима ше нашли и нашо славни череги.

маг. едуц. пхилол. цроат. Илона Грецешин

Госц вечара Янко Чордаш

Соло наступ школярки Катрин Гарди

Медзинародни дзень мацеринского язика

ЧАКОВЦИ

У Основней школы Чаковци 21. фебруара святочно означени Медзинародни дзень мацеринского язика. Програму порихтали учительки горватского, руского и мадыарского язика и музичней култури зоз своїма школярами, а розпочали ю наймладши зоз

играоници у Бокшичу. У програми участвовали и члени КУД „Яким Говля“ з Миклошевцох котри одтанцовали „Миколов танец“. Попри того, Миклошевчане ше предста-

вели и зоз шпиванками и рецитациями на руским язика. Школяре котри вичую мадыарски язик тиж указали своєю знане мацеринского язика, а програму заокружел рецитал „Язык роду мойого“ Петра

Прерадовича котри на горватским язикау удадно виведли школяре висших класох.

Швето нащивели представителе месней и општинскей власци, а були присутни и председателька Совету мадыарскей националней меншини Розалия Якуметович, як и представитель Руснацох у Совету за национални меншини Звонко Костелник.

Мика у ОШ Чаковци и ПШ Миклошевци

МИКЛОШЕВЦИ

Дзень мацеринского языка бул 24. фебруара означени и у Подручней школи у Миклошевцох. З тей нагоди у школи була отримана и промоция новей кніжки дзецинских писньох „Чаривна лабdochка“ писательки Любици Гаргайовой з Вуковару. Школяре з учительку руского языка Лесю Мудри порихтали пригодну програму котру водзели Ксения Пап и Миа Бучко, а розпочал ю школяр шестей класи Кристиан Мудри з писню М. Ковача „Мацеринска бешеда“. Далей шлідзели пісні зоз кніжки Лю. Гаргай котри рецитовали Ива Чордаш, Андрей Пап, Николина Бучко и Анастасия Николич. Попри рецитацийох госци могли чуц и познати дзецински шпиванки „Ганча и ластовки“ и „Любичица“ котри шпивала Николина Бучко, „Пада диждж“ одшпивали Владимир Мишленович, Ива Чордаш, Андрей Пап и Анастасия Николич, а члени младшей секції

Рецитация на мадарским языке

Наступ наймладших

КУД-а „Яким Говля“ госцом ше представели з двома танцями. Вельки аплауз публики виволали Анастасия Николич и Владимир Мишленович котри удатно приказали веселу драмску сличку „Рибар“.

Любича Гаргай

На концу шицки школяре одшпивали руски шпиванки „У градочки шалата“ и „Дай нам, Боже, добри час“.

У другей часци програми була представена збирка поезії Любици Гаргай „Чаривна лабdochка“. Писателька бешедовала о тим як настали ей перши пісні за дзеци, дакус о своїх дзецинских рокох и о тим цо ю вяже за Миклошевци. Редакторка Вира Павлович упознала присутних зоз кніжку. Вона шицким повинчовала швето мацеринского языка и наглашела на важносци виучованя и пестованя языка и култури, хаснуюци познати слова Петра Прерадовича: „Цудзе почитуй, зоз своїм будз горди!“

Програму нащивело красне число патрачох, а зоз своїм ю присутством звелічали и миклошевски парох о. Роман Ступяк, началнік Општини Томповци Здравко Звонарич и тайомнік Союзу Русинох РГ Звонко Костелник.

Лесьа Мудри

Николина Бучко

Радосц Пасхи

Ище єдна Велька ноц – швето Пасхи Христовей пред нами. Понеже то вельке швето, найвекше медзи шицкима шветами, наша каждодньовосц преткана з рихтаньом за нього. А як ше рихтаме за Пасху? Рихтаме ше на рижни способи... Хто би ше з нас не здогаднул писанкох, баранчатка з масла, помаганя у обисцу коло пририхтованя кошарки... Але чи то наисце шицко цо знаме о тим вельким швету? Верим же не... Єдно швето вельо вецей од нагоди добре ше наєсц єдлох котри ше праве лєм за теди рихтаю. Тиж так мож поставиц и питанє чом лєм праве теди рихтаме кошарку...

На тему як ше ище рихтаме за Вельку ноц, хтошка спомнул культурну програму на Вельку ноц. Чи то значи же други котри не маю тей програми Вельку ноц не славя? Ніяк! Вельконоцна програма то одраженє радосци о котрей ше шпива на пасхалней утрині: Пасха браца, облапме єдни других, аж и тим котри нас не любя пребачме и зоз шерца так зашпивайме..." и теди цала церква шпива: „Христос воскрес“. Значи розшпиваносц, вешеле, пасхална кошарка, писанки, шицко то тот дзень твори смачнейшим, але цо зоз Пасху наисце славиме?

Одвит би бул длугоки так як и саме рихтанє за швето, але праве Вельки пост як час пририхтованя у каждой недзелі кус по кус нам одпера и одкрива причину пре хтору Пасха за нас велька. А то побіда правди над грихом, побіда доброго над злим, знак же приклад и слова нашого духовного учителя Исуса сполнени и наисце правдиви.

За Пасху ше рихтаме з молитву, постом и добримі ділами. З другимі словами, зоз розважованьом, одреканьом и доброту. Исусово слова и наука глібше розважує-

ме, самозатаино ше учиме понізносци, одкриваме красу стретнуца з другим.

У посту ше трудзиме исц на богослуженя, буц активнейши на виронауки, витвориц даяке добре діло гу своїм ближнім. Здогадаме ше у молитви за наших покойних, кланяме кресту розважуюци його значенє у нашим вирским поніманю. Модліме тиж и хресну драгу, як и други побожни молитви, посциме... Не треба забуц ані на Вельконоцну споведз, вона окремно важна хвилька пририхтованя за Пасху.

Вєдно з Исусом, ношацї багнітку, здогадаме ше його уходу до Єрусалиму, а вец и його Тайней вечери з апостолами, розопнуца и шмерци, же би вец конєчно на сам дзень Пасхи, наша радосц була вецей од лєм красних шматох, порихтаней кошарки, наученей програми. То радосц котра виходзи зоз шерца чловека и чувствує ше медзи нами християнами на тот дзень, то причина прецо тот дзень иншаки од шицких других, прецо нам є наисце окремни.

Жадам нам шицким же би праве з таку радосцу залапени весело преславели Вельку ноц! Христос воскрес!

о. Владимир Седлак

ЧУДЕСНИ ШВЕТ

НЕЗВИЧАЙНЕ КВЕЦЕ

Титан арум (lat. *Amorphophallus Titanum*) највекши квет на швецe. Може нароснуц до 3 метери висини и до 4 метери ширини. Квитнe барз ридко, кажди 7 до 9 роки. А кед квитнe, квитнe лeм 48 годзини. Нажалe, нe ма красни пах, алe пахнe як погубенe мeсo. Тот незвичайни квет рошнe у Индонезии, на острове Суматри.

Рафлезия (lat. *Rafflesia Arnoldii*) ище eден барз вельки и незвичайни квет. З початку e мала як капуста, а кед вирошнe и розквитнe, може буц велька до eдного метра ширини. Нe ма корень, стeбелко, ани лiсцe, ма лeм пейц латки. Пахнe як погубенe мeсo, та прето прицагуe мухи. Квитнe лeм даскельо днi у року и швидко почина гнiц, а на концу остава лeм чарна шлiжаста материя.

Литопс (lat. *Lithops*) квецe хторe ноши назву „живе каменe“. Пренашол го eден науковец кед зберал каменe и кед ше указало же eден „каменe живи“. Рошнe у южной и югозаходней Африки. Ма два лiсца котри ше отворя кед час же би квет розквитнул. Задаток лiсцох чувац воду, понеже дидж ридко пада на тим подручу дзе литопс рошнe.

Мануела Дудаш

Тримач вареного вайца

У тим числу Венчика порихтали зме вам єденєдноставни и симпатични мини проект. То титримачи за варени вайца у форми курочки можеце вихасновац и за наступн ешвето. Вони вам годни похасновац за писанки або даяки други вайца.

Потребни материал:

1. Картонска шкатула за вайца
2. Темпера (червена, жовта и била)
3. Универзалне ліпкадло (нпр. ОХО)

Потребни прибор и алат:

1. Фломастер (чарней фарби)
2. Графітні клайбас
3. Ножнічки за папер
4. Подлога за фарбене
5. Щеточка

Розпорядок работох:

1. Означованє места виштригованя
 2. Виштригованє тримача, джубку и гребеня
 3. Фарбене часцох зоз темперами
 4. Ліпенє джубку и гребеня
- Роботу на тим мини проекту олегчаю вам фотографії котри шлідза. Вони указую правилни розпорядок работних поступкох и правилне хаснованє алату.

Потребни материал, прибор и алат.

Перше ше зоз фломастером зазначую места дзе ше будзе виштриговац.

Вец ше одштригує горня часц шкатули...

Кед часци вирезани их руби ше обрабляю ножнічками.

... а потим ше зоз содней часци шкатули виштригую зазначени часци.

То часци тримача варених вайцох, односно курочки.

Зоз горней частци шкатули вирабляю ше дзубки и гребені.

Потим, з билу темперу фарби ше тримач вайцох, курочка

....а зоз жовту и червену курочков дзубок и гребень.

Кед ше фарба осуши, гребень ше уклада на дзиру на верху тримача, а дзубок ше зогне на поли и ліпи ше го зоз преднього боку.

Шлідуюци крочай то рисоване очох зоз фломастером.

Ко ко ко ко ДА! :)

**И то шицко!
Ваш мини
проект
закончени.**

Мирослав Парошкay
(на руски преложела
Вера Павлович)

Жима одходзи

Слунко баржей швици,
а пайташки квитки
несцерпезліво го чекаю.

Красни били шніг
одходзи зоз жеми.
Птички прилетаю
зоз веселу писню.

Людзе свойо шапки и шали
до орманох одкладаю,
а саночки роботи вецей не маю.

Жима помали одходзи.

Родзена сом в жиме
и то причина вецей
чом тоту рочну часц любим.

Але тераз,
зоз розбавенима пахулькама
поздравиц ше мушим,
бо до моїх Петровцох яр приходзи.

Жима одходзи.

Овоцнік облече кветовану шмату
и порихтано будзе чекац вредни пчолки
и пестри мотилі.

Воздуху фиялки подарую приємни пах...
Мали заячики радошне буду прескако-
вац поточок
хтори неvistато чече...

Жима одходзи.
Яр приходзи...

Лорена Медєши, 7. класа, Петровци

ЖИМА

З першу розбавену пахульку,
з топеньом до пеца
приходзи жима.

Медведз идзе спац жимски сон.
Птици уж одлецели на юг
гет, далеко од нас.

Сцигла жима.
Шніг напалад.
Дзеци ше иду санкац.

Змарзло.
Спод стрехох виша
длугоки бліщаца цомплі.
Сергей Рац, 4. класа, Петровци

ЖИМА
Приходзи жима.
Били пахульки падаю
вшадзи, доокола.
Дзеци им ше
найбаржей радую
бо ше буду бавиц
на шнігу.

Елинела Пап, 4. класа, Петровци

Любов ци укажем

Я любим свою маму,
укажем ей то так же ю облапим.
Будзем вредни и поможем ей.
Любим кед дагдзе ведно идземе,
теди ми шерцо з радосцу и любову полне.
З доброту свою
любов своєї мацери будзем указовац.

Филип Буила, 5. класа, Петровци

ЖИМА

Били пахульки падаю,
шніг доокола, вшадзи...
Дзеци барз радосни
бо ше буду оруцовац
и правиц шніжніка.
Жима ше уцагла
до дзєцинских шерцох.

**Анамарія Сабадош,
4. класа, Петровци**

ЖИМА

Жима приходзи
з танцом першей пахульки
у воздуху.
Древа за топиц порихтани.
З коминох ше кури.
У хижох цело.
Саночки за санкане
сцерпезліво чекаю.

**Габриєл Гарди, 4.
класа, Петровци**

Любов ци укажем

Любим свойого діда Владу
бо вон мой єдини дідо. Кед
пойдзем до нього, вон ми
ше барз зрадує. Сцерпени
є и помага ми написац до-
машню роботу. Нам унуком
упече смачни кифлочки.
Мой дідо ма вельке шерцо
у хторим шицки його уну-
чата: Виолета, Наташа, Не-
маня и я, Небойша.

**Небойша Курди, 5.
класа, Петровци**

ЯР

З марцом мешацом
и яр сцигує.
Висніки яри дзвоня
и оглашую же
яр дурка на дзвери.

Вредни пчолки
збераю мед.
Медведз ше зобудзел
зоз жимского сна
та и вон гледа мед.

Яр ше помали уцагує
до мойого дому.

**Инес Миланович, 4.
класа, Петровци**

ЖИМА

Вонка жима.
Спаднул шніг.
Топи ше до пецох
и кури з коминох.
Закрица на хижох
ше забилєли.
Дзеци ше бавя
и правя свойого
першого шніжніка.

**Андрей Ралиш, 4.
класа Петровци**

ЖИМА

Зоз жимну хвилю,
з молгу и мразом
приходзи нам жима.
Животині иду спац
жимски сон
и буду спац по яр.
Жима ше уцагла
до потоку и змарзла го,
а ми ше грєєме
коло цеплого пєца у хжи.

**Лука Медєши, 4.
класа, Петровци**

ЯР

По брєнканю
билих подшніжнікох,
по желєней трави,
по бєганю брамушкох
и заячкох
знам же приходзи яр.
Поток цихо чече.
Слунко вше цеплейше.
Пораї ше обисца.
Яр ше уцагує
до наших шерцох.

**Саша Бильна, 4.
класа, Петровци**

ЯР

З будзєньом животиньох
и природи,
з розквитаньом квеца
на пажици
и зоз скаканьом заячкох
приходзи нам цепла яр.

**Матєя Шовш, 4.
класа, Петровци**

ЯР

Яр приходзи з
билим подшніжніком,
з лилово-бєлаву любичицу,
з будзєньом природи...
Трава ше желєнєє.
Вредни брамушки
бєгаю гєваль-тамаль,
а поток цихо чече.
Любим яр.

**Далия Лойдл Джуджар,
4. класа, Петровци**

Любим бабу, любим діда

Любим бабу,
любим діда.
Скоро кажди дзень
я их видзим.
Баба ме учи вариц
и тому як будз порядни и шорови.
А дідо ме учи як будз человек.
Зоз радосцу ми ше стретае,
прето же знаме же єдни од других
вельо научиме.

Най любов вше шерца грее
и збліжує людзох.

Тео Медєши, 5. класа, Петровци

Приходза ярні дні

Жима прешла. Шніг ше розпуцує.
У воздуху на своєї скори
чувствуєм цепли слунково зарї.

През даяки нерозпущени громадки шнігу
закукує перше ярне квецце
и шепта о цеплих дньох.

Птички ше врацаю зоз цеплого югу
и весело шпиваю
красни ярні писні.

Витрик ніжно колїше конари и
гласка ище нерозквитнути квитки
на конарох.

Пажица полна дзєцинских гласох
и рижних бавискох.
Приходза ярні дні.

Нера Салак, 7. класа, Петровци

Ярня радосц

Яр нам пришла. Перши нас о тим обвисце-
ли ярні квитки. Подшніжніки викукли спод
шнігу, любичици ше ніжно белавею по трави,
а туліпани пишно стоя по заградкох. У возду-
ху ше чувствує ніжни пах зомбулькох. Баби и
мацери иду до загради, садза цибульку, шею
желеняву. Оцец купел нове древко яблонї и
посадзел у овоцніку.

Мала Ганча бави ше у заградки. Баба Марча
вишива на драже. Дні поставаю вше длугши.
Шицко красне. Ластовки ше врацели до своїх
гніздох, говлі приходза дому. Птици леца до-
окола и шпиваю ярню шпиванку. Дзеци ше
бавя у дворе зоз ящурками.

**Владимир Мишленович, 3.
класа, Миклошевци**

Як кура спрєведла лішку

Пришла раз лішка блїзко ґу єдней фарми и
почала патриц на кури. Була барз гладна, ніч
не єдла два дні. Пришла ґу ней єдна кура, та
ше єй пита:

– Чом ши така смутна, лішко?

Лішка чим видзела куру, подумала же тоту
може спрєведнуц, бо є добра:

– Не мам пайташох, шицки ше боя одо мнє. А
я така осамена! – лішка ту дакус пушцела слизу.

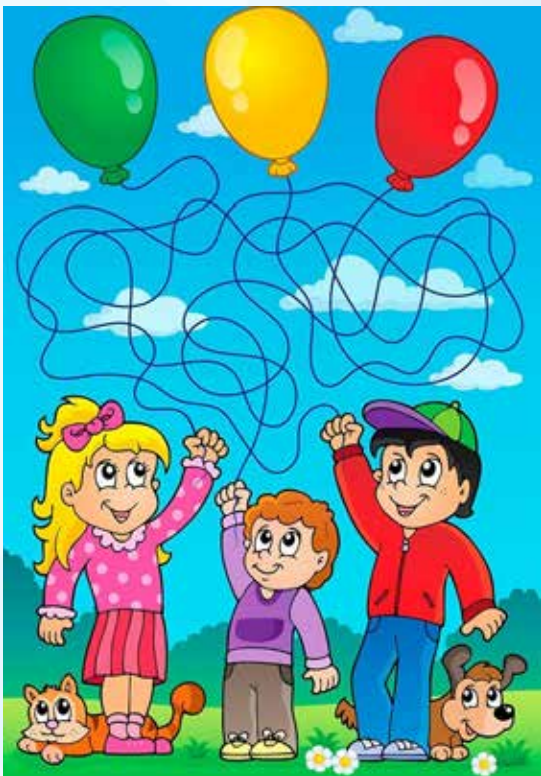
– Не плач, лішко, я ше не боїм. Анї други кури
у нашим курніку. Можеме буц пайташе з тобу.
Кеди бизме ше могли дружиц?

– Навечар – одвитовала єй лішка.

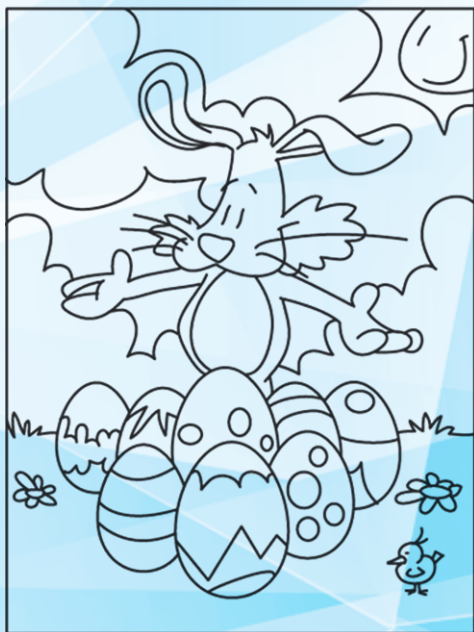
– Навечар не можеме, бо нам пес не да. Але
можеш присц кед вон шпи, дас коло пол
ноци.

И лішка пошла до леса, щешліва же достане
смачну вечеру. Але кура насправдзи не була
така шалена як лішка думала. Вона знала же
ю лішка сце спрєведнуц и поволала пса. Вно-
ци, кед лішка пришла, шицки кури и пес були
порихтани. Кури джубкали лішку и били ю зоз
кридлами, а пес ю оганял аж по сам лес. Злєкну-
та лішка лєдво спашела живу главу и пришага-
ла же ше нігда вецей не приближи ґу тей фарми.

Андрей Пап, 3. класа, Миклошевци

ПОМОЖ
ДЗЕЦОМ ЖЕ БИ
ПРЕНАШЛИ СВОЙ
БАЛОН!

ПРЕНАЙДЗ 6 РОЗЛИКИ НА ТИХ СЛИЧКОХ!

ПОМОЖ ПЧОЛКИ ДОЙСЦ ДО КВЕТА!

ПОМОЖ ЗАЯЧИКОВИ ДОЙСЦ ДО КОШАРКИ З ПИСАНКАМИ!

ЦО НА СЛИКОХ? КЕЛЬО БУКВИ ЕСТ У ТИХ СЛОВОХ, А КЕЛЬО ГЛАСИ?
 НАПИШ О ХТОРЕЙ РОЧНЕЙ ЧАСЦИ БЕШЕДА!

--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

РОЧНА ЧАСЦ: _____

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

Т	Р	А	В	А	

Д	Ї	Д	О	Ш	Н	Ї	Ж	Н	Ї	К	А	М	И	О	Н
М	А	Ж	И	Л	Н	А	Н	И	Л	О	Р	А	К	О	О
И	М	Р	М	О	И	Ї	К	А	Н	С	У	Р	Л	Д	В
Х	Л	А	И	О	Р	В	Г	С	Е	П	А	С	И	Р	И
А	А	Е	Р	Я	Р	Д	Е	К	А	М	О	С	А	О	Р
Л	Б	П	Н	И	Н	Й	Н	Р	А	В	Е	Ч	О	К	О
К	Д	О	М	У	Я	К	О	А	А	Й	Е	А	Ф	А	К
О	А	А	Т	Е	Т	Н	О	К	Ж	В	З	Я	Р	О	П
В	А	Р	Г	Е	Н	Т	И	Н	А	А	А	И	Н	О	О
А	А	К	В	Ї	Л	Ш	Я	С	Л	К	Г	Ь	Т	Р	Е
Ч	А	Н	А	Н	А	Б	Н	Л	О	И	Л	В	Е	С	З
А	Н	И	Ц	А	Л	И	И	У	П	Б	А	Х	И	А	И
К	О	С	К	У	Н	О	Т	Н	А	Р	В	Р	Р	В	Я
Ш	Ц	Б	К	А	Н	О	С	К	Т	А	О	Я	А	Н	Н
Ї	А	О	В	И	О	Х	У	О	А	Б	К	Н	О	А	И
Л	К	О	В	И	Ч	О	П	Д	О	И	К	С	М	И	Ж

АВТО
АКОРД
АНДРОИД
АНИЦА
АРГЕНТИНА
БАНАНА
БАРБИКА
БОРИС
ВЕЧАР
ВИНО
ДАРИЯ
ДОМ
ДІДО ШНІЖНІК
ЖИМСКИ ОДПО-
ЧИВОК

ЗАГЛAVOK
ЗАРЯ
ИВАН
ИВО
ЇЖ
КАМИОН
КАРОЛИНА
КАФА
КОНЬ
ЛАБДА
ЛАБКА
ЛІШКА
ЛОПАТА
МАК
МАРИАН

МАРКО
МИХАЛ КОВАЧ
МОРЙО
НИНА
НОВИ РОК
НОС
ОДИСЕЙ
ОКО
ОЛИВЕРА
ОРЕХ
ПЕС
ПОЕЗИЯ
ПУСТИНЯ
РАК
РУСНАК

СЛОН
СЛУНКО
СОВА
СОК
СОНЯ
ТЕТА
ТУНЕЛ
УХО
ШЛІВКА
ШНІГ
ЯБЛУКО
ЯНИ
ЯНКО
ЯР

Кед пренайдзеце задани поняца достанеце ище єдно.

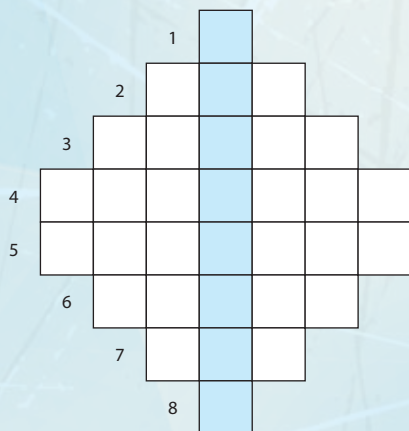
Ришенє: ПАЖИЦА

Лю. Гаргай

Даскельо интересантносци о чоколади:

- пах чоколади звекшує Тета мозгово габи хтори виволюю опуцтованє цела;
- била чоколда технічно ше не рахує под чоколаду, бо у себе не ма какао;
- велї науково вигледованя доказали же чоколада не подзвигує холестерол у крєви, напроцив, при дзепоедних людзох аж го и зніжує;
- чоколада не спринує кариєс, напроцив, студия зоз Университету Осака у Японє пренашла же ше дзепоедни часци какао, хтори главни состојок чоколади, у ствари боря процив кариєсу;
- єдна студия од 44.000 учашнікох указала же гевти хтори тижньово єдли чоколаду мали менєй вигляду достац инфаркт за 22%;
- наукове мено за древо на хторим рошне какао вола ше Theobroma cacao, цо значо "єдзєне богох";
- цар Azteca Montezuma II пил вецей як 50 шольки чоколади дньово;
- вигледованя 2013. року доказали же у кнїжари у хторей ше чувствує пах чоколади за 40% порошне предаванє кухаркох;
- Маї какао хасновали як валуту, а вредзела вецей од златного праху, продукция була ограничена, так же му вредосц нігда не падала;
- вецей од половки направеней чоколади у Швеце преда ше у Европи;
- чоколда у себе ма такволани теобромин хтори може буц отровни и чкодлїви шерцу и покрутком, але же би до того пришло мушєли бисце поєсц коло 10 кили чоколади;
- по 17. столїтїє чоколада була резервована лєм за елиту, бо ше думало же ма ліковити свойства;
- просєкови Швицарец до рока поє коло 11 кили чоколади и праве вони маю найменєй случаї инфаркту;
- єдна студия доказала же чоколада може застановиц кашель исто так успишно як и сируп.

порихтала Лю. Гаргај

1. Дзевєтнаста ауква рускей азбуки
2. Рошліна цо ма як плод вельо дробни зарєнка
3. Може буц курово, гуше, качково...
4. Маєточок хтори ше не находзи у валалє
5. Зданїє за вельки спортски змаганя
6. Женске мено Иринка
7. Часц глави
8. Перша ауква рускей азбуки

У шивих польоx - рошліна червєного плоду, а хаснуєме ю часто и за шалту.

Лю. Гаргај

- ња:а – парадїа:ен
- ди:нои:ста:аитишлєс
- ма:к;пиркю:салахашитишлєс

А	С	Я	Л	П	М	О	Ц
Ш	М	А	В	О	Д	А	Л
Ж	Н	И	Н	Л	Я	Д	А
Д	П	Ї	Ж	К	Е	Т	Ш
Ж	Ц	И	Г	К	И	У	А
И	М	О	Л	Г	А	П	П
Д	Р	О	Т	И	В	А	К
П	А	Х	У	Л	Ь	К	А

1. ВИТОР
2. ВОДА
3. ДИЖДЖ
4. ЖИМА
5. КАПУТ
6. ЛЯД
7. МОЛГА
8. ПАХУЛЬКА
9. САНКИ
10. ЦОМЛЯ
11. ШАЛ
12. ШАПКА
13. ШНІГ

Кєд пренайдзєце тоти тринац поняца, до-станєце назву єдней ствари при хторей най-волїме шєдзиц през зиму.

Ршєнє: пєцїа:п

Лю. Гаргај

Антонио Пап, 1. класа, Петровци

«Детектив», Петар
Йосипович, 2. класа,
Стари Јанковци

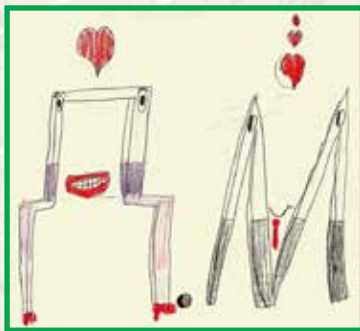
«Розбавена буква Е»,
Леонарда Јаковлевич, 2.
класа, Стари Јанковци

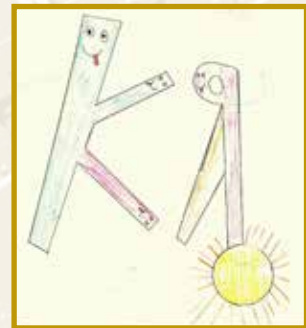
«Бавиме ше на шнигу», Давид
Добрина, 1. класа, Вуковар

Кристијан Мудри 6. класа, Миклошевци

«Незвичайни букви», Дарио
Мадярош, 3. класа, Стари Јанковци

«Розбавени букви», Кристиано
Јаковлевич, 4. класа, Стари Јанковци

«Валентиново», Ена Будим, 4.
класа, Стари Јанковци

«Шнижни радосци», Катарина
Фалетар, 1. класа, Стари Јанковци

Ана Еделински, 3. класа, Петровци

Андрей Ралиш, 4. класа, Петровци

Андера Гайчевич, 1. класа, Миклошевци

Далия Лойдл Джуджар 4. класа, Петровци

Даниел Буила, 2. класа, Петровци

Дарио Джуджар, 2. класа, Петровци

Елинела Пап, 4. класа, Петровци

Инес Миланович, 4. класа, Петровци

Лука Медеши, 4. класа, Петровци

Марко Иван, 2. класа, Петровци

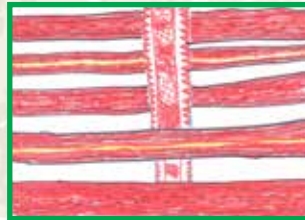
Саша Бильна, 4. класа, Петровци

Габриел Редл, 2. класа, Петровци

Марко Сегеди, 2. класа, Петровци

Йосип Медини, 4. класа, Миклошевци

Владимир Мишленович, 3. класа, Миклошевци

Сара Губица, 2. класа, Петровци

Матея Шовш, 4. класа, Петровци

Николина Бучко, 6. класа, Миклошевци

Габриел Гарди, 4. класа, Петровци

Неманя Курди, 1. класа, Петровци

